

ממצאי סקר שנערך בקרב הורים באיזור הצפון - על השפעת המלחמה

בוצע על ידי אגודת ניצן בשיתוף מכון המחקר סמית

הסקר בוצע טלפונית בין ה- 10 ל- 14 ביולי 2025 בקרב 300 איש/ה כמדגם של הורים לילדים תושבי הצפון, כאלו שיש להם בבית לפחות ילד אחד מתחת לגיל 18. אלו שיש להם מספר ילדים בגיל זה, התבקשו להתייחס לילד הצעיר ביותר.

בנוסף, בוצע עיבוי של כ-100 תושבים שאין להם בבית ילדים מתחת לגיל 18. הם ענו על מספר קטן יותר של השאלות.

מטרת הסקר – ללמוד על השפעת מלחמת "חרבות ברזל" על הילדים בהיבטים שונים – השפעה רגשית, חברתית ולימודית, יחסים בין הורים לילדים ועוד.

הציר המרכזי בניתוח הנתונים – לפי גיל ההורים, כמה ילדים מתחת לגיל 18 יש בבית והיכן היו בזמן המלחמה.

בטבלאות הניתוח לפי משתני רקע, האחוזים מסתכמים ב- 100% בכל שורה.

להלן משתני רקע של המשיבים:

מגדר: מחצית גברים, מחצית נשים.

מצב משפחתי (הורים): 83% נשואים.

כמה ילדים מתחת לגיל 18 מתגוררים בבית: (בקרב הורים)

סה"כ הורים	
62%	1-2 ילדים
38%	3 ילדים או יותר

היכן היו בזמן המלחמה (בקרב הורים)

סה"כ הורים	
44%	במלון
38%	שכרו דירה
18%	אחר

גיל (בקרב הורים)

סה"כ הורים	
56%	עד 44
32%	45-54
12%	55+

השפעת מלחמת "חרבות" ברזל על מצב הילדים

הסקר מראה שלמלחמת "חרבות ברזל" יש השפעה שלילית על המצב הרגשי ועל התפקוד הלימודי של הילדים:

- 60% מההורים ציינו שהמלחמה השפיעה לרעה על המצב הרגשי של הילדים.
- 52% מההורים ציינו שהמלחמה גרמה לירידה בתפקוד הלימודי של הילדים (רק 9% ציינו שחל שיפור, 25% - שלא חל שינוי).
- בנוסף, 54% מההורים ציינו שהילדים צברו פערי לימוד בתקופת הפינוי במידה רבה או מסוימת. רק 13% חושבים שהילדים לא צברו פערי לימוד (כשליש לא הביעו דעה). בקרב אלו שפוננו לבתי מלון, אחוז גבוה יותר (67%) ציינו שהילדים צברו פערי לימוד.

השפעה חברתית

- יותר ממחצית מההורים (53%) דיווחו על הופעת התנהגות חריגה אצל הילדים במידה רבה או מסוימת מתחילת המלחמה (שלא היתה בעבר).
- נראה שהילדים בסה"כ הצליחו ליצור או לשמור את הקשרים החברתיים שלהם בזמן הפינוי, אם כי באיכות וכמות פחותה מעט מאשר בעבר (30% ציינו שחל שינוי לרעה, 23% שחל שינוי לטובה, 33% - שלא חל שינוי).

יחסי הורים – ילדים

- מחד, 36% מההורים ציינו שחל שיפור ביחסים בינם לבין הילדים ביחס ללפני המלחמה, רק 15% ענו שחלה החמרה ו- 43% שלא חל שינוי ביחסים.
- מאידך, 54% מההורים העידו שההתמודדות עם הילדים בשגרה היומיומית הפכה לקשה יותר (רק 10% שהיתה קלה יותר, 31% ענו שלא חל שינוי). האחוז שציינו "קשה יותר" גבוה מעט בקרב אלו שיש להם 3 ילדים או יותר.
- הימצאותם של הורים וילדים ביחד בזמן הפינוי, גרמה לכך שכ-80% מההורים ענו שהיו עם הילדים מעל לשעתיים ביום.
- נראה שבתקופת הפינוי זמן האיכות עם הילדים היה משמעותי: 46% מההורים ציינו שעשו פעילויות שונות עם הילדים (משחק, שיחות אישיות, בישול ביחד, הקראת סיפורים וכדומה) כל יום ועוד 37% - פעמיים עד 5 פעמים בשבוע.

סיוע להורים וילדים

- 50% מההורים ציינו שהם בטוחים במידה רבה ביכולתם לעזור לילד להתמודד עם המצב בארץ ו-20% נוספים ציינו שבמידה מסוימת. אחוז הבטוחים במידה רבה גבוה יחסית בקרב אלו שיש להם 3 ילדים או יותר.
- ההורים נשאלו האם הם מעוניינים לקבל סיוע באחד או יותר מהתחומים הבאים: תמיכה רגשית (31% הביעו עניין), ייעוץ והדרכת הורים (19% ציינו שמעוניינים, יחסית יותר בקרב הורים צעירים עד גיל 44) ואימון הורים- יעזור לך להיות המאמן של ילדך (13% מעוניינים). יחד עם זאת, מחצית מההורים ציינו שלא מעוניינים בהדרכה באף אחד מהתחומים הללו (מתכתב עם העובדה שמחצית מההורים ציינו שמרגישים שהם יכולים לבד לעזור לילדים להתמודד עם המצב בארץ).
- האם הילדים קיבלו סיוע רגשי מאז הפינוי: רק 38% מההורים ציינו שהילדים קיבלו סיוע כזה – 27% לתקופה של מספר חודשים או יותר ו-11% נוספים לתקופה קצרה יותר – למספר שבועות. היתר (62%) ציינו שהילדים לא קיבלו סיוע רגשי או שלא הביעו דעה.

שאלות גם לכאלו שאין להם בבת ילדים מתחת לגיל 18

- 85% מאלו שאין להם ילדים, ציינו שלא קיבלו סיוע רגשי כלשהו.
- 55% מהם הרגישו תמיכה משפחתית או חברתית כלשהי במידה רבה ו-11% - במידה מסוימת. 15% כמעט ולא הרגישו תמיכה.
- כמחצית ציינו שהגורם העיקרי ממנו הרגישו את התמיכה הרבה ביותר בזמן התקופה, היה "משפחה וחברים" (קרוב למחצית).

שאלה בלתי נעזרת - על בסיס הניסיון האישי שלך, איזה דבר הכי חשוב לדעתך לשפר בטיפול במפונים?

צוינו נושאים שונים, הן כאלו שקשורים לילדים / לחינוך והן נושאים כלליים. במדרג הראשון צוין "טיפול רגשי, הדרכות הורים" (28%)

- במדרג השני צוין "טיפול במערכת החינוך" (20%).
- כ"א מיתר הנושאים צוין באחוזים נמוכים יותר.

פרוט הממצאים

השאלות הבאות הופנו לאלו שיש להם בבית ילדים עד גיל 18 (לפחות אחד)

לתחושתך, האם מאז תחילת מלחמת " חרבות ברזל" חל שינוי, או לא חל שינוי במצבו הרגשי של ילדך?

פער בין שינוי לטוב לשינוי לרעה	אין דעה	שינוי לרעה	לא חל שינוי	שינוי לטובה		
-47%	7%	60%	20%	13%	סה"כ	
-53%	9%	63%	18%	10%	עד 44	גיל ההורה
-55%	2%	66%	20%	11%	45-54	
-6%	6%	35%	29%	29%	55+	
-50%	8%	59%	23%	9%	1-2 ילדים	כמה ילדים יש בבית
-44%	2%	63%	15%	19%	3 ילדים או יותר	
-48%	8%	64%	11%	16%	במלון	היכן היו במלחמת חרבות ברזל
-51%	4%	60%	26%	9%	שכרו דירה	
-40%	8%	52%	28%	12%	אחר	

רוב ההורים מרגישים שהמלחמה פגעה במצבם הרגשי של הילדים.

לתחושתך, האם מאז תחילת מלחמת "חרבות ברזל" חל שינוי או לא חל שינוי בתפקודו הלימודי של ילדך?

פער בין שינוי לטוב לשינוי לרעה	אין דעה	שינוי לרעה	לא חל שינוי	שינוי לטובה		
-43%	14%	52%	25%	9%	סה"כ	
-41%	19%	47%	27%	6%	עד 44	גיל ההורה
-47%	5%	61%	20%	14%	45-54	
-47%	12%	53%	29%	6%	55+	
-42%	17%	51%	22%	9%	1-2 ילדים	כמה ילדים יש בבית
-48%	6%	56%	31%	8%	3 ילדים או יותר	
-46%	10%	59%	18%	13%	במלון	היכן היו במלחמת חרבות ברזל
-45%	13%	49%	34%	4%	שכרו דירה	
-36%	24%	44%	24%	8%	אחר	

רוב ההורים מרגישים שהמלחמה פגעה בתפקודם הלימודי של הילדים.

לתחושתך, האם מאז תחילת מלחמת "חרבות ברזל" הופיעו אצלך ילדך התנהגויות חריגות שלא היו בעבר?

פעור בין במידה רבה מועטה	אין דעה	במידה מועטה	במידה מסוימת	במידה רבה		
11%	26%	21%	21%	32%	סה"כ	
18%	27%	14%	27%	32%	עד 44	גיל ההורה
9%	25%	25%	16%	34%	45-54	
-23%	24%	47%	6%	24%	55+	
3%	34%	23%	17%	26%	1-2 ילדים	
23%	12%	19%	27%	42%	3 ילדים או יותר	
13%	18%	21%	26%	34%	במלון	היכן היו במלחמת חרבות ברזל
3%	34%	23%	17%	26%	שכרו דירה	
16%	28%	20%	16%	36%	אחר	

יותר ממחצית מההורים דיווחו על הופעת התנהגות חריגה אצל הילדים שלא היתה בעבר. אחוז גבוה יחסית לא הביעו דעה.

לתחושתך, האם מאז תחילת מלחמת "חרבות ברזל" חל שינוי או לא חל שינוי בכמות ואיכות הקשרים החברתיים של ילדך?

פעור בין לטוב לשינוי לרעה	אין דעה	שינוי לרעה	לא חל שינוי	שינוי לטובה		
-7%	14%	30%	33%	23%	סה"כ	
-10%	21%	29%	31%	19%	עד 44	גיל ההורה
3%	2%	27%	41%	30%	45-54	
-11%	18%	35%	24%	24%	55+	
-6%	20%	26%	35%	20%	1-2 ילדים	
-10%	6%	37%	31%	27%	3 ילדים או יותר	
-14%	11%	39%	25%	25%	במלון	היכן היו במלחמת חרבות ברזל
-5%	15%	26%	38%	21%	שכרו דירה	
12%	20%	12%	44%	24%	אחר	

לפי דעתם של ההורים, כמות ואיכות של הקשרים החברתיים של הילדים נפגעה אך לא במידה רבה.

באופן כללי, איך היית מתאר את יחסך עם ילדיך, בהשוואה למצב שלפני מלחמת " חרבות ברזל" :

פער בין יותר טובים לפחות טובים	אין דעה	פחות טובים	ללא שינוי	יותר טובים		
+21%	6%	15%	43%	36%	סה"כ	
27%	6%	9%	49%	36%	עד 44	גיל ההורה
11%	2%	23%	41%	34%	45-54	
17%	12%	24%	24%	41%	55+	
9%	7%	17%	50%	26%	1-2 ילדים	
42%	2%	12%	33%	54%	3 ילדים או יותר	
18%	2%	26%	28%	44%	במלון	היכן היו במלחמת חרבות ברזל
28%	9%	2%	58%	30%	שכרו דירה	
12%	8%	16%	48%	28%	אחר	

לפי תחושת ההורים, היחסים בין ההורים לילדים השתפרו.

האם ההתמודדות עם ילדך בשגרה היומיומית הפכה קשה או קלה יותר, מאז תחילת מלחמת " חרבות ברזל"

פער בין יותר קלה ליותר קשה	אין דעה	יותר קשה	ללא שינוי	יותר קלה		
-44%	5%	54%	31%	10%	סה"כ	
-45%	6%	51%	36%	6%	עד 44	גיל ההורה
-45%	2%	59%	25%	14%	45-54	
-35%	6%	53%	24%	18%	55+	
-44%	6%	51%	36%	7%	1-2 ילדים	
-45%	2%	60%	23%	15%	3 ילדים או יותר	
-41%	2%	54%	31%	13%	במלון	היכן היו במלחמת חרבות ברזל
-51%	8%	57%	30%	6%	שכרו דירה	
-36%	8%	48%	32%	12%	אחר	

השגרה היומיומית היתה הרבה יותר קשה (מעל ל-50%).

באיזו מידה את/ה מרגישה/ בטוחה/ ביכולתך לעזור לילדך להתמודד עם המצב בארץ?

פער בין במידה רבה מועטה במידה רבה	אין דעה	במידה מועטה	במידה מסוימת	במידה רבה		
27%	7%	23%	20%	50%	סה"כ	
28%	8%	23%	18%	51%	עד 44	גיל ההורה
29%	5%	23%	20%	52%	45-54	
11%	12%	24%	29%	35%	55+	
24%	7%	23%	23%	47%	1-2 ילדים	
33%	6%	23%	15%	56%	3 ילדים או יותר	
18%	3%	30%	20%	48%	במלון	היכן היו במלחמת חרבות ברזל
36%	11%	17%	19%	53%	שכרו דירה	
28%	8%	20%	24%	48%	אחר	

הורים מרגישים די בטוחים שיכולים לעזור לילדים להתמודד עם המצב בארץ.

האם היית מעוניין/ת לקבל סיוע באחד או יותר מהבאים: (מסתכם ביותר מ – 100% מאחר וניתנה אפשרות עד 2 תשובות)

סה"כ	
31%	תמיכה רגשית
19%	ייעוץ והדרכת הורים
13%	אימון הורים- יעזור לך להיות המאמן של ילדך
4%	סיוע אחר שציין
50%	אף אחד מהם
4%	לא יודע/אין דעה

כמחצית ציינו שלא מעוניינים. בולטות תמיכה רגשית.

לפי משתני רקע (מסתכם ביותר מ – 100% בכל שורה)

אינ דעה	סיוע אחר	אף אחד מהם	אימון הורים- יעזור לך להיות המאמן של ילדך	תמיכה רגשית	ייעוץ והדרכת הורים	סה"כ	
4%	4%	50%	13%	31%	19%	סה"כ	
5%	3%	45%	9%	35%	25%	עד 44	גיל ההורה
2%	5%	51%	19%	30%	12%	45-54	
0%	7%	67%	13%	13%	7%	55+	
5%	6%	47%	12%	31%	18%	1-2 ילדים	כמה ילדים יש בבית
2%	0%	53%	14%	31%	20%	3 ילדים או יותר	
3%	5%	45%	15%	30%	22%	במלון	היכן היו במלחמת חרבות ברזל
6%	2%	61%	6%	24%	16%	שכרו דירה	
0%	4%	38%	21%	50%	17%	אחר	

הורים צעירים ציינו יחסית יותר "ייעוץ והדרכת הורים".

באופן כללי, כמה זמן את/ה וילדך נמצאים יחד ביום?

אחר, אין דעה	שעתיים או יותר	עד שעתיים (כולל)	סה"כ	
7%	81%	12%	סה"כ	
8%	85%	8%	עד 44	גיל ההורה
0%	82%	18%	45-54	
24%	65%	12%	55+	
7%	78%	15%	1-2 ילדים	כמה ילדים יש בבית
6%	88%	6%	3 ילדים או יותר	
7%	77%	16%	במלון	היכן היו במלחמת חרבות ברזל
9%	81%	9%	שכרו דירה	
4%	92%	4%	אחר	

רובם ציינו שמעל לשעתיים כל יום.

האם יוצא לך, לשחק עם ילדך, לעשות שיחה אישית, לבשל יחד, או להקריא סיפור לפני השינה? אם כן- באיזו תדירות:

אין דעה	כמעט ולא	פעם בשבוע או לעיתים רחוקות יותר	2-5 פעמים בשבוע	כל יום		
2%	6%	9%	37%	46%	סה"כ	
1%	1%	9%	41%	47%	עד 44	גיל ההורה
0%	5%	9%	34%	52%	45-54	
12%	29%	12%	24%	24%	55+	
1%	7%	13%	36%	43%	1-2 ילדים	כמה ילדים יש בבית
4%	4%	4%	38%	50%	3 ילדים או יותר	
0%	7%	11%	48%	34%	במלון	היכן היו במלחמת חרבות ברזל
6%	4%	6%	30%	55%	שכרו דירה	
0%	8%	12%	24%	56%	אחר	

קרוב למחצית מההורים ציינו שעושים פעילויות עם הילדים כל יום.

האם ילדך צבר או לא צבר פער לימודי בתקופת הפינוי?

פער בין במידה רבה לבמידה מועטה	אין דעה	במידה מועטה	במידה מסוימת	במידה רבה		
31%	33%	13%	10%	44%	סה"כ	
30%	38%	10%	12%	40%	עד 44	גיל ההורה
30%	25%	18%	9%	48%	45-54	
41%	29%	12%	6%	53%	55+	
35%	40%	8%	9%	43%	1-2 ילדים	כמה ילדים יש בבית
25%	21%	21%	12%	46%	3 ילדים או יותר	
46%	21%	11%	10%	57%	במלון	היכן היו במלחמת חרבות ברזל
27%	43%	9%	11%	36%	שכרו דירה	
4%	40%	24%	8%	28%	אחר	

רוב ההורים מרגישים שהילדים צברו פערים לימודיים.

האם ילדך קיבל סיוע רגשי כלשהו במהלך התקופה מאז הפינוי?

אין דעה	לא התקבל סיוע רגשי כלל	כן- לתקופה של מספר חודשים או יותר	כן- לתקופה של מספר שבועות		
6%	56%	27%	11%	סה"כ	
9%	49%	32%	10%	עד 44	גיל ההורה
0%	64%	23%	14%	45-54	
6%	71%	12%	12%	55+	
6%	56%	28%	10%	1-2 ילדים	כמה ילדים יש בבית
4%	58%	25%	13%	3 ילדים או יותר	
5%	48%	30%	18%	במלון	היכן היו במלחמת חרבות ברזל
8%	64%	28%	0%	שכרו דירה	
4%	60%	16%	20%	אחר	

פחות מ- 40% מההורים ציינו שילדיהם קיבלו סיוע רגשי.

**השאלות הבאות הופנו לכלל המשיבים (כולל אלו שאין להם בבית ילדים מתחת לגיל 18)
האם קיבלת סיוע רגשי כלשהו במהלך התקופה מאז הפינוי?**

לא התקבל סיוע רגשי	כן- לתקופה של מספר חודשים או יותר	כן- לתקופה של מספר שבועות		
83%	9%	8%	סה"כ	
80%	10%	11%	עד 44	גיל
86%	7%	7%	45-54	
83%	10%	6%	55+	
81%	8%	10%	1-2 ילדים	כמה ילדים יש בבית
79%	8%	13%	3 ילדים או יותר	
85%	10%	4%	אין ילדים	
79%	11%	10%	במלון	היכן היו במלחמת חרבות ברזל (הורים)
88%	4%	8%	שכרו דירה	
68%	8%	24%	אחר	

רוב המשיבים, מעל ל-80%, ציינו שלא קיבלו סיוע רגשי, ללא הבדלים בין הורים לאלו שאין להם בבית ילדים.

האם הרגשת שיש לך רשת של תמיכה משפחתית או חברתית במהלך תקופת הפינוי?

פער בין במידה רבה במידה מועטה	אין דעה	במידה מועטה	במידה מסוימת	במידה רבה		
44%	14%	16%	10%	60%	סה"כ	
51%	11%	13%	11%	64%	עד 44	גיל
41%	11%	20%	8%	61%	45-54	
38%	19%	16%	10%	54%	55+	
40%	9%	19%	13%	59%	1-2 ילדים	כמה ילדים יש בבית
58%	8%	15%	4%	73%	3 ילדים או יותר	
40%	20%	15%	11%	55%	אין ילדים	
44%	10%	20%	7%	64%	במלון	היכן היו במלחמת חרבות ברזל (הורים)
49%	11%	13%	13%	62%	שכרו דירה	
52%	0%	20%	8%	72%	אחר	

חלק גדול מהציבור מרגיש שהיתה לו רשת של תמיכה משפחתית או חברתית במהלך תקופת הפינוי. אלו שאין להם ילדים, קצת פחות מאשר הורים לילדים.